

Rechtspraak pensioenrecht

Editie: 26/08- 24 mei 2026

In deze editie:

- Verplichtstelling van bedrijfstakpensioenfonds zonder hoofdzaak- of ander drempelcriterium

Door: Prof. dr. Erik Lutjens

Hoogleraar Pensioenrecht
Faculteit der Rechtsgeleerdheid *Vrije*
Universiteit *Amsterdam*
Expertisecentrum Pensioenrecht
T (020) 59 86268 | M 06 52 418408
E e.lutjens@vu.nl

Advocaat
DLA Piper Nederland N.V.
M 06 52 418408
E erik.lutjens@dlapiper.com

Lees alle nieuwsbrieven terug via www.vu.nl/pensioennieuwsbrief

Verplichtstelling zonder hoofdzaak- of ander drempelcriterium

Uitspraak door: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22 mei 2026- ECLI:NL:HR:2026:795

Wat voorafging

De uitspraak gaat over het verplichtstellingsbesluit voor Bpf MITT. Onder de werkingssfeer valt onder meer het bewerken van textiel. Er staat geen drempelvereiste in het verplichtstellingsbesluit, zodat het volgens de tekst van het verplichtstellingsbesluit niet van belang is in welke mate een onderneming de onder de werkingssfeer vallende activiteiten verricht. Het Hof Den Bosch had daarom beslist dat conform de cao-uitleg de betrokken onderneming, die volgens eigen zeggen minder dan 1% onder de werkingssfeer vallende activiteiten verrichtte, onder de verplichtstelling viel. De onderneming had als hoofdzaak van activiteiten de groothandel in schoonmaakartikelen. Omdat er in zeer geringe mate werkzaamheden werden verricht die onder de verplichtstelling vallen, oordeelde het hof dat toepassing van de verplichtstelling naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar was.

Uitspraak Hoge Raad

De kernoverwegingen in het arrest luiden:

3.2.3 Dat een verplichtstellingsbesluit niet met zoveel woorden voorziet in een hoofdzaakcriterium of een ander vereiste voor de omvang van de activiteiten die bepalend zijn voor de werkingssfeer van de verplichtstelling, staat niet eraan in de weg dat het met toepassing van de cao-norm aldus wordt uitgelegd dat het voor die omvang wel enige ondergrens inhoudt. Daartoe bestaat in een geval als hier aan de orde aanleiding, gelet op de onaannemelijkheid van de rechtsgevolgen van een uitleg die zou meebrengen dat geen enkele ondergrens geldt. Het ontbreken van enige ondergrens zou immers ertoe leiden dat ondernemingen die vrijwel uitsluitend activiteiten verrichten die niets van doen hebben met de desbetreffende bedrijfstak, toch worden aangemerkt als werkgever in de zin van het verplichtstellingsbesluit.

3.2.4 Gelet op hetgeen hiervoor in 3.2.2-3.2.3 is overwogen, moet het vaststellingsbesluit aldus worden uitgelegd dat niet als werkgever kan worden aangemerkt de onderneming die in verhouding tot haar totale activiteiten, omzet, loonsom en/of arbeidsuren slechts op verwaarloosbare schaal activiteiten verricht zoals genoemd in het verplichtstellingsbesluit.

3.2.5 Uit het voorgaande volgt dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het verplichtstellingsbesluit. De hiervoor in 3.2.1 weergegeven klacht slaagt dus. Na verwijzing zal moeten worden beoordeeld of Hazet slechts op verwaarloosbare schaal activiteiten verricht zoals genoemd in het verplichtstellingsbesluit.

Commentaar prof. dr. Erik Lutjens:

- Vooropgesteld: ik was ook advocaat van het bedrijfstakpensioenfonds in dit geding.
 - De uitspraak vind ik opvallend gezien de invulling van de cao-uitleg methode. Die methode verwoordt de Hoge Raad ook in rov. 3.2.2. met onder meer dit punt: “Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de cao gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.”
 - Er moet dus sprake zijn van te onderscheiden tekstinterpretaties met verschillende rechtsgevolgen.
 - Nu lijkt het mij dat het verplichtstellingsbesluit waar geen drempelcriterium in staat maar voor één uitleg vatbaar: er geldt geen drempel eis.
 - Niettemin oordeelt de Hoge Raad dat in de betrokken verplichtstelling een drempelvereiste gelezen kan worden. Wat dan de mogelijk te onderscheiden tekstinterpretaties zijn, dat noemt de Hoge Raad.
 - Hoe zich dit verhoudt tot de keuze van de sociale partners die gebruik maken van hun geborgde onderhandelingsvrijheid, komt in de uitspraak niet terug. Het lijkt mij dat de rechter hier ten onrechte het onderhandelingsresultaat van cao-partijen bekrachtigd door het verplichtstellingsbesluit van de minister opzijzet.
 - Dat het criterium van “verwaarloosbare” schaal. Dat is: zo klein of gering dat het nauwelijks aandacht vereist.
 - Wanneer is dat: de Hoge Raad geeft geen handvat. Dit leidt dus tot rechtsonzekerheid. En mogelijk tot veel procedures.
 - Bovendien: de Hoge Raad beslist niet alleen over de onderneming maar vooral ook over de belangen van derden, de werknemers, die niet eens partij zijn in de procedure.
-